

Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας: στο Μυστήριο της μετανοίας διερευνάμε τα ενδόμυχα της ψυχής μας

Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων στον Ιερό Ναό της Παναγίας πάντων θλιβομένων η χαρά της Μόσχας τέλεσε το απόγευμα στις 7 Μαρτίου 2012, την παραμονή της εορτής της πρώτης και της δεύτερης εύρεσης της Κεφαλής του Τιμίου Προδρόμου ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

Μετά το πέρας της Λειτουργίας ο Σεβασμιώτατος κ. Ιλαρίωνας κήρυξε το θείο λόγο, όπου αναφέρθηκε εκτενώς στο πάθος της κατάκρισης του πλησίον.

«Η ανθρώπινη ζωή και η ψυχολογία είναι έτσι ώστε εύκολα παρατηρούμε τις αμαρτίες των άλλων ανθρώπων και πολύ δύσκολα τις δικές μας. Πάντα αυτοδικαιολογούμαστε, έχουμε εντύπωση ότι πάντα κάνουμε καθώς πρέπει. Ακόμα και σε περίπτωση που δεν πράξαμε ορθώς κάνουμε προσπάθεια αναζήτησης κάθε δικαιολογίας για τις αμαρτίες μας», τόνισε ο Μητροπολίτης Ιλαρίωνας.

Θέλοντας η μη θέλωντας περιερχόμαστε σε κατάσταση του Φαρισαίου, ο οποίος ερχόμενος στο Ναό άρχισε να απαριθμεί τα κατορθώματά του αντί να σκέφτεται σαν το Τελώνη τις ιδικές του αμαρτίες (πρβλ. Λκ. 18.9-14).

Κατακρίνουμε πολύ εύκολα τους ανθρώπους, διότι κρίνουμε φαινομενικά και τις πράξεις τους, αλλά πολλές φορές αγνοούμε τις αιτίες των αμαρτιών. Ίσως και δε φταίει πολύ ο συγκεκριμένος άνθρωπος, ίσως έπεσε θύμα συγκυριών, κακής αγωγής ή συμφοράς.

Στη νομική επιστήμη υπάρχει έννοια του δικαστικού σφάλματος. Καμιά φορά συμβαίνει ότι εγκληματεί ένας ενώ σε έσχατη ποινή ή μακρόχρονη κάθειρξη καταδικάζεται ο άλλος. Διατί συμβαίνει έτσι; Διότι συχνά οι μάρτυρες στην ανάκριση εκούσια ή ακούσια προβούν σε ψευδομαρτυρίες. Παρόμοια σφάλματα γίνονται παντού και στη καθημερινή μας ζωή. Ευτυχώς δεν είμαστε σε θέση να καταδικάζουμε κανένα σε θάνατο ή κάθειρξη. Και όμως είμαστε σε θέση να δημιουργήσουμε μια κατάσταση στην οποία ο άνθρωπος να αισθάνεται ένοχος χωρίς στην ουσία να είναι, να αισθάνεται πάροικος και αναγκαστικά θα πρέπει να αποδείξει την αθωότητά του.

Η αμαρτία είναι νόσος, και μπορεί να διαπραχθεί και ενάντια στο θέλημα του ανθρώπου. Μόνο ο Θεός μπορεί να κρίνει ορθώς, αλλά με την κατάκρισή μας του πλησίον προκαταλαβαίνουμε τη δίκη Του.

Δεν είναι τυχαίο ότι στηνευχή του Οσίου Εφραίμ του Σύρου ο πλησίον μας χαρακτηρίζεται αδελφός, ενώ πολλές φορές αρνούμαστε να βλέπουμε στο αδελφούς στο πρόσωπο των πλησίον μας σαν τον πρεσβύτερο υιό της Παραβολής του Ασώτου, ο οποίος δεν δέχθηκε τον κατά σάρκα αδελφό του (πρβλ. Λκ.15.11-32). Απευθυνόμενος στον πατέρα δεν του είπε «αυτός ο αδελφός μου», αλλά «Αυτός ο υιός σου». Έτσι κι εμείς συχνά βλέπουμε ως εχθρούς τους αδελφούς μας, χωρίς τους οποίους θα ήταν πιο εύκολο και πιο ελεύθερα να ζούμε οι ίδιοι.

Εάν δεν υπήρχαν άνθρωποι που μας προκαλούσαν να πράττουμε κακώς, τα εντός μας πάθη, στα οποία οφείλονται οι κακές μας ενέργειες, θα μισοκοιμόντουσαν στην καρδιά μας αναμένοντας την ώρα τους.

Η αμαρτία είναι νόσος αλλά όχι μόνο εκείνων όσοι αμαρτάνουν, δηλαδή των πλησίον, αλλά και η δική μας και θέλει θεραπεία. Αυτή η θεραπεία μας επιφυλάσσει ο Κύριος μέσα στο Μυστήριο της μετανοίας, όπου διερευνούμε τα ενδόμυχα της ψυχής μας, δεχόμαστε τις ήττες μας και κατακρίνουμε τον εαυτό μας για τις αμαρτίες. Αυτό είναι ένα Μυστήριο διά του οποίου μαζί με τον ιερέα θέτουμε διάγνωση στον εαυτό μας για να βρούμε τη σωστή θεραπεία.

Ο Θεός κατά κανόνα δε μας καλεί να θεραπεύουμε τους άλλους, τους οποίου καλούνται να θεραπεύουν μόνο οι ιατροί και στην περίπτωση της Εκκλησίας οι ιερείς, όσοι δηλαδή από μας είναι τοποθετημένοι από τον Ίδιο τον Κύριο στη θέση του πνευματικού ιατρού.

Ο μόνος άνθρωπος που μπορεί να μας κρίνει με όλη την αυστηρότητα είναι ο ίδιος ο εαυτός μας. Άλλον άνθρωπο μπορούμε να τον θεραπεύσουμε μόνο με το δικό μας παράδειγμα, εάν βλέποντας πως θεραπευθήκαμε θελήσει να θεραπευθεί και ο ίδιος.

Όσο κολλητικό μπορεί να είναι ένα κακό παράδειγμα για τους άλλους, τόσο και ένα καλο παράδειγμα μπορεί να εμπνεύσει χίλιες ή ακόμα και εκατομμύρια ανθρώπους. Αυτό ακριβώς μας υπενθυμίζει ο Όσιος Ισαάκ ο Σύρος, λέγοντας ότι υπήρχαν άνθρωποι οι οποίοι με τις μεγάλες θαυματουργίες τους πολλούς οδήγησαν στην πίστη, αλλά αναλαμβάνοντας αυτόκλητα τη λειτουργία των ιατρών, αποδείχθηκαν εσωτερικά ανίατοι και ανέτοιμοι για τον αγώνα αυτό. Γι' αυτό το λόγο δεν στάθηκαν τόσο αφορμή για να σωθούν οι άνθρωποι, όσο να σκανδαλισθούν μεγάλως: ρίχνοντας τον εαυτό τους στη θάλασσα του κόσμου τούτου για να θεραπεύσουν τους άλλους, δε φρόντισαν να θεραπεύσουν πρώτα τον εαυτό τους, καθώς λέει και η Αγία Γραφή: «Ιατρέ, θεράπευσον σεαυτόν» (Λκ. 4.23).

Πρέπει να γίνουμε ιατροί για να διερευνήσουμε πρώτα από όλα τα ενδόμυχα της δικής μας ψυχής και στη συνέχεια με την εμπειρία που θα χουμε αποκτήσει και με το παράδειγμά μας να βοηθήσουμε τους άλλους. Αυτό είναι το νόημα της ευχής του Οσίου Εφραίμ του Σύρου, την οποία αναγιώσκουμε στις ημέρες της Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

«Η περίοδος αυτή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής είναι χρόνος κατά τον οποίο ο Θεός μας καλεί να φέρουμε τους καρπούς αντάξιους της μετανοίας. Να φέρουμε αυτούς τους καρπούς, να προσευχόμαστε στον Κύριο να μας δώσει να βλέπουμε τις αμαρτίες μας και να μην κατακρίνουμε τους αδελφούς μας. Αμήν».

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/54444/>